

Ученики кладут тетрадь на голову, глядя на свою пару, пытаются нарисовать ее за заданное короткое время (1-1,5 минуты). Не должны смотреть в тетрадь, пока не закончат рисовать картинку. Конечно, рисовальщик, несомненно, будет криво-упрямым, однако, они обязательно покажутся ученикам интересными. Студенты ставят свои подписи на нарисованных листах и показывают друг другу.

«Комплименты на спине»

Благодаря каждому ученику булавкой (или скотчем) крепится бумага формата А-4. Студенты, путешествуя по аудитории, пишут теплые, нежные слова друг другу на листах бумаги на спине и хвалят друг друга. Через 2-3 минуты они берут свои бумаги и читают друг другу комплименты, написанные в небольшой группе.

В настоящее время многие интерактивные методы обучения способствуют развитию у студентов познавательных способностей, активности, интереса к предмету через широкое применение и на занятиях «Методики преподавания визуального искусства и художественного труда».

Метод-это способы, которые учитель и ученики используют для совместной работы над правильным выполнением задач, стоящих перед организацией учебного процесса.

Интерактивное обучение рассматривается как средство обучения. Интерактивное обучение для обучающихся - логические мыслительные упражнения, дидактические задания. В интерактивном обучении знания обучающихся расширяются, учатся трудиться, активизируются, расширяются и укрепляются представления об окружающем мире, вовлекают ребенка в мышление, наращивают словарный запас, формируют умственную деятельность, а интерактивное обучение является средством воспитания [3].

Таким образом, на своем опыте мы определили, что применение методов интерактивного обучения на ежедневном занятии имеет очень большой потенциал для повышения познавательной активности студентов.

Для повышения познавательной активности студентов посредством интерактивного обучения необходимо целенаправленно, систематически изучать методы интерактивного обучения для использования в будущей профессиональной деятельности.

Список использованных источников:

1 Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020–2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. Электронды дереккөз. <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P1900000988>

2 Тойбазарова Н.А. Интербелсенді оқыту технологиясы. Оқу құралы. – Нұр-Сұлтан: «Тұран-Астана» унив. баспасы, 2019. – 89 бет.

3 Әлімов А.Қ. Интербелсенді оқу әдістемесін мектепте қолдану. Оқу құралы. – Астана: 2014. – 188бет.

ӘОЖ 37.012

Мухаметжанова А.О.

пед.г.к. Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті
Бастауышта оқытудың педагогикасы мен әдістемесі кафедрасы, қауымдастырылған профессор
Қазақстан. Қарағанды қ. E-mail: aigul_mo@mail.ru

Шаяхметова М.Н.

пед.г.к. Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті
Бастауышта оқытудың педагогикасы мен әдістемесі кафедрасы, қауымдастырылған профессор
Қазақстан. Қарағанды қ. E-mail: marjanh@mail.ru

Тлеуберлинова Э.Б.

Докторант Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті Қазақстан. Қарағанды қ. E-mail: elmira.tleuberlinova@mail.ru

БІЛІМ БЕРУ ОРТАСЫНДА БАСТАУЫШ СЫҢЫП ОҚУШЫЛАРЫН ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫ ҚҰРМЕТТЕУГЕ ТӘРБИЕЛЕУ МЕХАНИЗІМІ

Аннотация: В статье рассматривается актуальная для современного общества проблема обращения к основным национальным ценностям как источнику формирования духовно-нравственной личности. В работе определены состав доступных учащимся начальной школы

базовых национальных ценностей и содержание основанных на них нравственных представлений о мире.

Ключевые слова: ценность, национальная ценность, воспитание.

Abstract:

The article deals with the problem of addressing the basic national values as a source of formation of a spiritual and moral personality, which is relevant for modern society. The paper defines the composition of basic national values available to primary school students and the content of moral ideas about the world based on them.

Keywords: value, national value, education.

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» заңы, білім беруді дамытудың 2022 – 2026 жылдарға арналған тұжырымдамасы білім беру ұйымдары қызметінің мазмұнын реттейтін негізгі нормативтік-құқықтық актілердің бірі ретінде өскелең ұрпақты тәрбиелеу саласындағы басты міндет ретінде «Қазақстанның дәстүрлі рухани құндылықтарымен бөлісетін, өзекті білім мен дағдылары бар, қазіргі қоғам жағдайында өз әлеуетін іске асыра алатын, бейбітшіл Отанды құруға және қорғауға дайын жоғары адамгершілік тұлғаны дамыту» анықтайды [1,2].

Бүгінгі мектеп оқушысы Отанға, оның көпұлтты халқына, заңы мен тәртібіне, азаматтық қоғамның нормалары мен ережелеріне, отбасы мен жалпы адамзатқа, ғылымға, мәдениетке, өнерге, еңбекке, шығармашылыққа, табиғатқа құндылық қатынасын қалыптастыру керек. Оқушының ұлттық құндылықтарды өз құндылықтары ретінде қабылдауы, Қазақстанның бүгінгі мен келешегі үшін жауапкершілікті сезінуі, әлеуметтік маңызды мәселелерді шешуге қатысуда, елдің әртүрлі салалардағы (білім, өнер, спорт және т.б.) жетістіктерін арттыруға ұмтылуда, жағымсыз әлеуметтік құбылыстарға (ұлтшылдық, кемсітушілік, діни және т.б.) өскелең ұрпақты тәрбиелеудің нәтижесі бар. Білім беру ұйымдарының тәрбие институты ретіндегі қызметі оқушының азаматтығын қалыптастыруға бағытталған.

Сонымен, құндылық неде? Құндылық – белгілі бір оқиғалардың әлеуметтік-мәдени және рухани маңыздылығын сипаттау үшін қолданылатын ұғым. Бостандық, бейбітшілік, әділеттілік, әлеуметтік теңдік, ағартушылық, жақсылық, сұлулық, рухани байлық, дәстүрлер, әдет-ғұрыптар және т.б. адам және адамзат үшін маңызды нәрсенің бәрі құндылық болып табылады. Құндылықтар әрқашан адамдарды жанашарлық пен түсіністікке шықырған және ғасырлар бойы адамдардың өмір салтының ажырамас бөлігіне айналған материалдық және рухани пронеестердің ең жақсы мысалдары болып табылады.

Зерттеу жұмысымызда психолоғиялық-педагоғикалық ғылыми еңбектерді, стратегиялық және нормативтік құжаттарды, бастауыш білім беру стандарттары мен бағдарламаларын талдау және жалпылау бастауыш сынып оқушыларының қолжетімді базалық ұлттық құндылықтардың құрамы және оларға негізделген адамгершілік түсініктерінің мазмұны айқындалды (кесте 1).

Кесте 1

Ұлттық құндылықтар және оларға негізделген адамгершілік түсініктер

Базалық ұлттық құндылық	Адамгершілік түсінігінің мазмұны	Баланың мінез-құлқындағы дәстүрлерді жүзеге асыруы
Адам	Мен жақсымын және одан да жақсы болғым келеді	Таңертеңгілік жаттығулар жасайды. Гигиеналық процедураларды орындайды. Ұқыпты киінеді. Жаңа нәрселерді үйренуге тырысады.
Отбасы	Отбасы – бұл оның мүшелері арасындағы жақсы қарым-қатынас, бір-біріне қамқорлық	Отбасы мүшелеріне мейірімді және сүйіспеншілікпен қарайды, оларға назар аударады. Ата-аналарға көмектеседі. Үй міндеттерін орындайды. Інісіне (әпкесіне), үй жануарларына қамқорлық жасайды. Отбасы тарихына, отбасылық дәстүрлерге қызығушылық танытады, оларды сақтауға қатысады
Кіші және үлкен Отан	Мен өз қаламды және елімді жақсы көремін және оларды жақсартамын	Оз қаласын және өз елін жақсы көреді. Қаланы, елді жақсарту үшін бір нәрсе жасайды (қоқыстарды тазартады, ағаштар мен гүлдер отырғызады, тазалықты сақтайды)

Еңбек	Еңбек - бақытты етудің жолы өзін және басқаларды	Басқалар үшін пайдалы және жағымды нәрсе жасау
Білім	Мен мектепте оқып жаңа нәрселерді білгім келеді	Жаңа нәрселерді біледі. Мектепте оқығысы келеді, оған дайындалуда
Өнер	Өнер адамдар арасындағы байланысты нығайтады, оларды жақсартады	Ол тек өзі үшін ғана емес, басқалар үшін де шығармашылықпен (сурет салу, модельдеу, қолдану) айналысады. Әр түрлі халықтардың өнері мен халық колөнеріне қызығушылық танытады
Табиғат	Адам-табиғаттың бір бөлігі, оған қамқорлық жасау керек	Үй өсімдіктері мен жануарларына қамқорлық жасайды. Табиғаттағы мінез-құлық ережелерін сақтайды. Табиғатты қорғау және экологиялық іс шараларға қатысады
Адамзат	Өмір сүру үшін әлемді бүкіл әлемде сақтау керек және Жер планетасын бірге сақтау	Дүние жүзіндегі бейбітшілікті және Жер планетасын сақтау үшін түрлі экологиялық шараларға қатысады

Бастауыш сынып мұғалімінің оқушының іс-әрекетін ұйымдастыруда базалық ұлттық құндылықтарды қалыптастыруға бағытталған әдістері, формалары туралы білімі болуы керек. Мұғалімдер оқушылардың іс-әрекетін ұйымдастырудың нақты мысалдарын, оның қазіргі заманғы талаптар мен стандарттарға сәйкес келетін нәтижелілігін бағалауды қамтитын әдістемелік әзірлемелердің, ұсыныстар қоржындарына ие болғысы келеді. Отбасы сияқты құндылық қатынасын «Отбасының бейнесі» ойыны ұлттық құндылықты қалыптастыруға бағытталған.

Ойынның барысы визуалды, дыбыстық, ауызша, ассоциативті бейнелердегі отбасының құндылығы мен отбасылық қатынастар туралы түсінікті нығайту міндетіне бағынады. Оқушылар әртүрлі іс-шараларға қатысады, ойынның нәтижесі коллаж болып табылады, оның құрылуы «отбасы», «отбасылық құндылықтар» ұғымдарын түсіну болып табылады. Ұсынылған «коллаж жиынтығында» отбасының бейнесін тікелей бейнелейтін суреттер ғана емес, сонымен бірге осы тұжырымдамамен байланысты, мысалы, отбасылық альбомның, кешкілік уақытты бірге өткізуі, бірнеше адамға арналған шай ыдыстарының және оның жанындағы пироғның бейнесі және т. б. «коллаж жиынтығын» қиындату мүмкіндігі бар: суреттер отбасының бейнесіне қатысты және қатысты емес. Коллажды қағаз түрінде де, электронды түрде де жасауға болады.

Ойын қызмет түрі ретінде негізгі ұлттық құндылықтарды, бұл жағдайда отбасы мен отбасылық қатынастардың құндылықтарын қалыптастыруға ықпал етеді.

Бастауыш сынып оқушысының ұлттық құндылықтарға деген көзқарасын біз осы құндылықтарды рухани-адамгершілік түсінумен сипатталатын және қоғамдық қатынастарда, іс-әрекетте және санада көрінетін интегративті жеке білім ретінде қарастырамыз, оған сүйену жойқын әсерлерге қарсы тұруға және олардың санасын, өмірін, әлеуметтік қатынастар жүйесін өнімді дамытуға мүмкіндік береді.

Әлеуметтік құндылықтар жүйесінде маңызды орынды базалық ұлттық құндылықтар алады – әлемнің көптеген халықтары мен мәдениеттері қабылдаған, ұрпақтан-ұрпаққа берілетін адамгершілік көзқарастар, олар әртүрлі халықтар үшін ортақ мағынасы мен жоғары маңыздылығы бар, бірақ әртүрлі мәдениеттерде әр түрлі көрінуі мүмкін, бұл этномәдени дәстүрлерде (отбасылық, әлеуметтік-тарихи, діни) көрініс табады және т. б.

Адамгершілік тәрбиесінің мақсаттарына жету үшін бастауыш сынып оқушысының өзіне қол жетімді негізгі ұлттық құндылықтар негізінде әлемді тануы маңызды. Бұл балалардың ұлттық бірегейлігін қалыптастыруға, оларды Қазақстан Республикасының көпұлтты халқының құндылықтарымен таныстыруға, әртүрлі халықтар мен мәдениеттердің құндылықтарының ортақтығын түсінуге көмектеседі. Баланың негізгі ұлттық құндылықтар негізінде әлемді тануының нәтижесі - әлем туралы моральдық идеялар.

Пайдаланылған көздердің тізімі

1. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңы (27.07.2007ж. № 319-III, 01.01.2019 жылғы өзгерістер және толықтыруларымен)
2. Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2022 – 2026 жылдарға арналған тұжырымдамасы 24 қараша 2022 жыл № 941